

Metodický pokyn k obsahovému zameraniu súťaže XXIII. Gorazdov literárny Prešov

Uskutočnením slávnostného Dňa sv. Gorazda v Kútoch v roku 1990 ako prvého podujatia Svätogorazdovských dní na Slovensku sa zaznamenal zrod novodobej duchovno-kultúrnej, národno-vlasteneckej svätogorazdovskej tradície.

Gorazdov literárny Prešov (GLP) svojimi tvorivými výstupmi plnohodnotne prispieva k napĺňaniu zámerov a poslствий predmetnej tradície. Súťaž je celoštátna, s medzinárodnou účasťou, nie je tematicky ohraničená. Autori by sa však vo svojich literárnych prácach mali inšpirovať aj dielom nášho prvého po mene známeho literáta, spisovateľa, prekladateľa – svätého Gorazda. Gorazdovi sa pripisuje autorstvo omšovej knihy Kyjevské listy, spoluautorstvo na dielach Život Konštantína a Život Metoda (podľa P. J. Šafárika, E. Paulinyho, Š. Ondruša i ďalších bádateľov plné autorstvo diela Život Metoda). Gorazd sa výraznou mierou pričínal aj o prvé preklady do staroslovenského jazyka, najmä o preklad Svätého Písma, liturgických, ale aj literárnych, pedagogických, právnických a iných textov.

Súťaž je platformou na rozvoj nábožensky orientovanej literárnej spisby a jej odborné usmerňovanie. Orientuje sa na autorov všetkých vekových kategórií, ktorí vo svojom literárnom diele stvárajú prvopočiatky našich národných kresťanských dejín a tradícií, zachytávajú život významných osobností národnej a kresťanskej histórie i súčasnosti, oceňujú a oslavujú duchovné hodnoty kresťansky orientovanej kultúry.

Významnou tematickou dominantou XXIII. GLP sú jubileá súvisiace so schválením slovanskej liturgie pápežom Hadriánom II., s vysvätením Gorazda za kňaza, s výročiami jedného zo spoluzakladateľských subjektov GLP – s výročiami Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, pripadajúcimi na rok 2018 a s výročiami súvisiacimi s našou modernou štátnosťou.

Rok 2018 bol vyhlásený za Európsky rok kultúrneho dedičstva

Rok 2018 bol vyhlásený za Rok slovenskej štátnosti

V národných tradíciách to budú jubileá viažuce sa na akty súvisiace s našou štátnosťou:

- *Vznik prvej Česko-Slovenskej republiky – 28. 10. 1918 Praha – 100. výročie,*
- *Prijatie Martinskej deklarácie – 30. 10. 1918 Martin – 100. výročie,*
- *Vznik samostatnej Slovenskej republiky – 1. 1. 1993 – 25. výročie.*

V kresťanských tradíciách to budú jubileá:

- *1155. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu (863),*
 - *1150. výročie schválenia slovanskej liturgie pápežom Hadriánom II. na prelome rokov 867/868,*
 - *1150. výročie vysvätenia Gorazda, Klimenta a Nauma za kňazov a Angelára a Sávu za diakonov.*
- Historická udalosť, pri ktorej pápež Hadrián II. v rímskej bazilike Santa Maria Maggiore prijal z rúk sv. Cyrila a Metoda bohoslužobné knihy preložené do staroslovenskej reči, požehnal ich a položil na oltár, sa datuje do prvých mesiacov roka 868.

- *XXIII. GLP je zasvätený aj výročiam Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku pripadajúcim na rok 2018. Okrem viacerých iných sú to 200 rokov Prešovskej eparchie, 130. výročie narodenia blahoslaveného biskupa mučeníka Pavla Petra Gojdiča, 50. výročie vzkriesenia gréckokatolíckej cirkvi po jej 18 rokov trvajúcom zákaze a 10. výročie založenia prešovskej metropolitnej cirkvi a povýšenie prešovského biskupstva na arcibiskupstvo.*

Gorazdov literárny Prešov cieľavedome, v duchu medzinárodného Dohovoru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva (UNESCO) prispieva k plneniu dôležitej úlohy pri tvorbe, ochrane, zachovávaní, no najmä znovuvytváraní kresťanského nehmotného kultúrneho dedičstva, kde má svoje pevné miesto aj svätogorazdovská tradícia.

XXIII. Gorazdov literárny Prešov tvorí súčasť XXIX. svätogorazdovských dní na Slovensku a Dekády svätého Gorazda na Slovensku 20016 – 2025, nad ktorými desiatykrát prevzal záštitu exprezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič.